

Vreme: 16.07.2026 15:03

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/svet/ees-eu-digitalni-sistem-bliznakinje/>

Autori: @com

Teme: Evropska komisija

Naslov: Poslednji u nizu problema koji prate EES: Kako su jednojajčane bliznakinje "zbunile" digitalni sistem ulaska i izlaska iz EU

6603

Novi digitalni sistem Evropske unije za kontrolu granica trebalo je da modernizuje putovanja i uvede ih u 21. vek. Međutim, ispostavilo se da sistem ima problem sa - jednojajčanim blizancima.

To je samo poslednji u nizu problema koji prate novi Sistem ulaska i izlaska (Entry-Exit System - EES). Predsednica Evropske komisije Ursula fon der Lajen ovog meseca priznala je da sistem i dalje ima nerešene "tehničke probleme" i da je na njemu potrebno "još dosta raditi". Sistem, koji bi trebalo da zameni pečate u pasošima jedinstvenom bazom podataka na nivou Evropske unije, zasnovanom na biometrijskim podacima, počeo je sa radom 10. aprila, nakon četiri godine odlaganja projekta. Od tada se putnici suočavaju sa zadržavanjima na graničnim prelazima dok čekaju da im se skenira lice i uzmu otisci prstiju. Međutim, dugi redovi na granicama nisu jedini problem koji prati EES, piše Politiko. Jedna Britanka ispitivana je od strane granične policije iz veoma neobičnog razloga kada je krajem maja pokušala da se avionom vrati iz rumunskog grada Kluž-Napoka u Ujedinjeno Kraljevstvo. Rumunske vlasti optužile su ovu ženu, zaposlenu na portalu Politiko, da se nezakonito nalazi u šengenskom prostoru jer je sistem pokazivao da njen izlazak iz Šengena nije pravilno evidentiran nakon navodne posete Amsterdamu u aprilu 2026. godine. Postojao je, međutim, jedan problem - ona u aprilu 2026. uopšte nije bila u Amsterdamu. Tamo je bila njena jednojajčana sestra bliznakinja. Žena, kojoj je odobrena anonimnost kako bi se izbegle eventualne buduće komplikacije prilikom prelaska granice i zaštitila privatnost njene sestre, bila je oko 15 minuta na ispitivanju kod graničnih službenika. Kada je službenicima objasnila da ima sestru bliznakinju, oni su je u prvi mah optužili da je drugoj osobi pozajmila svoj pasoš, što nije bio slučaj. Njena sestra se u trenutku incidenta nalazila u Ujedinjenom Kraljevstvu i nikada nije kročila u Rumuniju. Izgleda da je Sistem ulaska i izlaska (EES) pomešao dve žene zbog njihovih gotovo identičnih skenova lica, a moguće i zato što imaju isto prezime, isti datum rođenja i isto državljanstvo - jedine podatke koje, prema svemu sudeći, dele u sistemu. Međutim, imaju različite otiske prstiju, različita imena i, što je najvažnije, svaka poseduje svoj pasoš. Ženi je na kraju dozvoljeno da se ukrca na let, ali je ostala zabrinuta zbog mogućih problema na budućim putovanjima. Portal Politiko pokušao je da utvrdi kako je do ovakve greške uopšte došlo. Prema mišljenju Niovi Vavule, profesorke sajber-politike na Univerzitetu u Luksemburgu, problem je verovatno nastao kao posledica dva odvojena propusta država članica u primeni EES-a, koji su se dogodili istovremeno. Vavula, koja je savetovala evropske zakonodavce o tehničkim aspektima EES-a, smatra da je neobična situacija možda nastala zbog nepravilno evidentiranog izlaska sestre bliznakinje iz Šengena u Amsterdamu, ali i zbog neadekvatno sprovedene granične kontrole rumunskih vlasti u Kluž-Napoki. Prema njenim rečima, čini se da je izlazak iz Amsterdamu registrovan u trenutku kada EES "još nije bio u potpunosti spreman ili je na tom graničnom prelazu došlo do tehničkog kvara". To nije iznenađujuće, s obzirom na to da se putovanje dogodilo 12. aprila, svega dva dana nakon što je sistem zvanično pušten u rad, 10. aprila. Takve poteškoće, dodaje ona, "uopšte nisu bile neuobičajene", što potvrđuju i brojni izveštaji o problemima u radu sistema. Međutim, činjenica da je druga sestra ispitivana u Klužu ukazuje i na to da "rumunske vlasti nisu pravilno obavile svoj posao". Prema pravilima EES-a, granične službe ne bi smele da identifikuju putnika isključivo na osnovu biometrijskog skena lica, već bi identitet trebalo da potvrde i pomoću otisaka prstiju ili podataka iz pasoša, koji bi u ovom slučaju jasno pokazali da se radi o dve

Vreme: 16.07.2026 15:03

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/svet/ees-eu-digitalni-sistem-bliznakinje/>

Autori: @com

Teme: Evropska komisija

Naslov: Poslednji u nizu problema koji prate EES: Kako su jednojajčane bliznakinje "zbunile" digitalni sistem ulaska i izlaska iz EU

različite osobe. "Na osnovu onoga što ste mi opisali, izgleda da službenici nisu dovoljno obučeni da razlikuju različite procedure i da se previše oslanjaju na fotografiju lica kao jedini način identifikacije", rekla je Vavula. "To što nisu proverili podatke iz pasoša u EES-u, niti uzeli u obzir da je sistem tek uveden i da postoje brojni tehnički problemi, pokazuje ono što se u psihologiji naziva efekat usidranja (anchoring bias) - sklonost da se ljudi oslone na prvi dokaz koji vide i zanemare sve ostale informacije." Ni holandsko ministarstvo unutrašnjih poslova, ni rumunska granična policija nisu odmah odgovorili na zahteve za komentar. Upitana za ovaj slučaj, portparolka Evropske komisije izjavila je da Komisija "ne komentariše pojedinačne slučajeve". Dodala je, međutim, da su "države članice odgovorne za podatke koji se unose u Sistem ulaska i izlaska (EES), kojem Evropska komisija nema pristup". "Prilikom ulaska u šengenski prostor putnici su dužni da dostave svoje biometrijske podatke (pri prvom prelasku spoljne granice Evropske unije), kao i podatke iz pasoša. Na taj način omogućava se pojedinačna identifikacija svakog putnika. Ako putnik smatra da njegovi podaci nisu pravilno obrađeni, ima pravo da zatraži ispravku ili dopunu svojih ličnih podataka. U tom slučaju može se obratiti nadležnim organima države članice, bilo na graničnom prelazu ili direktno nadležnim institucijama", objasnila je. Uvođenje EES-a posebno je pogodilo Ujedinjeno Kraljevstvo zbog Bregzita. Sistem se primenjuje samo na putnike koji dolaze iz zemalja van Evropske unije i šengenskog prostora, što znači da su građani većine susednih država, koje ostvaruju veliki broj putovanja u zemlje članice, izuzeti od ove procedure. To, međutim, nije slučaj sa britanskim državljanima. Na njih se EES primenjuje u punom obimu iako su Britanci samo tokom 2024. godine ostvarili više od 63 miliona putovanja u zemlje Evropske unije. Situaciju dodatno komplikuje činjenica da Ujedinjeno Kraljevstvo primenjuje sistem takozvanih zajedničkih graničnih kontrola na železničkoj stanici London Sent Pankras i na terminalima tunela ispod Lamanša, gde putnici prolaze pasošku kontrolu Evropske unije još na britanskoj teritoriji. Zbog toga je upravo Ujedinjeno Kraljevstvo moralo da prilagodi svoju infrastrukturu kako bi ublažilo moguće poremećaje koje donosi novi sistem. Britanska ministarka saobraćaja Hajdi Aleksander sastala se u utorak sa evropskim komesarom za saobraćaj Apostolosom Cicikostasom kako bi razgovarali o funkcionisanju EES-a uoči letnje turističke sezone i izrazili zabrinutost zbog mogućih zastoja. Britanska vlada je, zbog uvođenja EES-a, izdvojila ukupno 30,5 miliona funti za povećanje kapaciteta u lukama i na međunarodnim železničkim stanicama.

Ime * Komentar

